

PAVEL HNILIČKA: SÍDELNÍ KAŠE

INFORMACE O KNIZE

Brněnské nakladatelství Host vydalo v loňském roce druhé, doplněné vydání knihy architekta **Pavla Hniličky** *Sídelní kaše* s podtitulem *Otázky k suburbaní výstavbě kolonií rodinných domů*. S laskavým svolením autora přetiskujeme jeho úvod ke knize.

Několik poznámek ke druhému vydání

Když jsem se před dvaceti lety vydával jako vášnivý cyklista do okolí Prahy, byl jsem překvapený, že si lidé staví domy na polích mezi bramborami a pšenicí. Úplně osamocené stavby často trčely v krajíně prapodivným způsobem. Místa, kudy jsem rád projížděl, se obzvlášť na jihu měnila k nepoznání. Ve vzduchu voněla čerstvě nabytá svoboda a já nechápal, proč si lidé dobrovolně volí k bydlení lokality mimo vesnici a mimo město. Proto jsem se tomuto tématu věnoval ve své postgraduální práci a později je přepracoval do knížky, jejíž druhé vydání právě držíte ve svých rukách. Za šest let, které uplynuly od prvního vydání *Sídelní kaše*, došlo k určitým změnám, a tak jsem text mírně upravil a některé pasáže dopracoval. Jádrem však zůstává stejné. Vůči čtenáři cítím dluh především kvůli poslední kapitole věnované

tvorbě místa, v níž je jen málo příkladů regulačních plánů. Rozhodl jsem se ale původní strukturu knihy ponechat a tomuto tématu se plně věnovat v dalším chystaném titulu.

Na jednu stranu mě velmi znepokojuje, že rozmach sídelní kaše nabral na větší intenzitě, na druhou stranu mě těší, kolik významných lidí se tímto problémem zabývá. Díky této knížce jsem se seznámil s řadou inspirativních lidí, kteří se aktivně vývojem městského osídlení zabývají. Z nich bych rád jmenoval architekta Jana Jehlika, vedoucího Ústavu urbanismu z Fakulty architektury Českého vysokého učení technického, architekta Ivana Plicku, pro nějž jsem měl to potěšení v téže škole několik semestrů pracovat jako asistent, architekta Romana Kouckého, kterého považuji za jednoho z předních myslitelů v otázkách stavby měst, Martina Ouředníčka z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, jenž vede portál Suburbanizace.cz, a mnoho dalších, včetně těch, které znám jen z jejich podnětných textů. Všem vděčím za cenné názory a připomínky.

Po prvním vydání jsem byl zván na mnoho přednášek, seminářů, konferencí, do porot soutěží a absolvoval jsem tolik rozhovorů v tištěných a vysílaných médiích, až mě to samotného překvapilo.

Je vidět, že téma je ve společnosti přítomné a živé. Zdá se, že jisté změny v postojích se již projevují. Nový stavební zákon, ač mnohdy tolik kritizovaný, určitým způsobem na překotný suburbaní rozvoj reaguje; stejně tak i politika územního rozvoje a další dokumenty, jak uvidíme dále. Při jednáních se starostkami a starosty městeček a obcí v okolí Prahy, kde pracujeme na územ-

ních a regulačních plánech, vidím upřímnou snahu vývoj usměrnit. Ukazuje se, že v některých lokalitách došlo již k přesycení chaotickou výstavbou a lidé tam poznávají, že bez pravidel hry nevzniká nic dobrého. Původní divoká bezstarostnost devadesátých let při zabírání volných polí a luk se díky novým zkušenostem naštěstí přehodnocuje.

Nicméně nástroje a vůle k nastavení pravidel hry jsou ve srovnání s vyspě-

lými státy Evropy stále velmi slabé. Jako by jim chyběla společenská objednávka. Asi si budeme muset na svém území napáchat ještě více škod, abychom uviděli, že bez společné koncepce, tedy bez plánu, vznikají pro náš život ohyzdná území, namísto těch milých a přívětivých. A poznali, že nás to stojí mnoho peněz, které by se daly využít lepším způsobem. Ještě před pár lety bylo možné prodat sebehoupější byt v sebeošklivější lokalitě. Nyní se věci

mění. Propad ekonomického růstu by nám mohl pomoci otevřít oči, jak o tom dále krásně píše pan Václav Havel.^{*)}

Pavel Hnilička

HNILIČKA, Pavel – *Sídelní kaše. Otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů.* 2. vyd. Brno : Nakladatelství Host, 2012. 207 s. ISBN 978-80-7294-592-4.

1) Předmlouvou k tomuto vydání je text úvodního proslovu Václava Havla ke konferenci Forum 2000 uskutečněné v říjnu 2010 a věnované architektuře a urbanismu. (Pozn. red).
